

Budapesti háztetők alatt.

Halász Péter riportorozata

IV. kerület

a kétarcú városnegyed, ahol már legyőzték a bürokráciát

Váci-utcán, Váci-utcán, hogyha egyszer végigmegy, de nemcsak az Eskü-térig, hanem le egészen a Fővárig, akkor hirtelen kibontakozik előttem az elmúlt idők Budapestjének kettős arca. Ugyanaz a kerület, ugyanaz az utca, egyik fele „párisias fényben”, afféle Rue Rivoli a mellényzsebben, másik fele sötét elhagyatottságba süllyedt. Mintha valaki francia selyemnyakendőt kötne egy piszkos gallérra: a luxushotelek s pompás üzletek negyede neoniényben izzik, a Váci-utca folytatása pedig úgy lóg ezen a flitteres városrészen, mint a kinőtt és bokáig érő nadrág a tömörtvállú, divatos zakó alatt. Sötét és dohos házak, korszerűtlen lakások, rosszul kövezett mellék-utcák.

LÉPESBEN

A FŐVÁM-TÉRIG...

Ezt a kettős Belvárost, persze, örököltük a régi Budapesttől, nehéz volna néhány esztendő alatt átrendezni és ellentéteit kiegyenlíteni. Míg azonban a Váci-utca fényes oldalának keskeny mellék-utcai hagyományt és patinát őriznek s valamennyire Brüsszel csipkefinom belvárosára emlékeztetnek, addig

ez a másik rész ugyancsak megérett a korszerűsítésre.

Azt azonban három lakó is említi: B. S. a Múzeum-körút 3. alól, É. L. a Mária Valéria-utca 7-ből és D. Z. az Apponyi-tér 5-ből, hogy olyan előljárójuk van, Debreczeny Géza személyében, aki valóban szívén viseli a kerület lakóinak sorsát. Ebben a kerületben

minden hónapban vendégül látják az előljáráson a kerület szegénysorsú gyermekeit,

finom habos uzsonnára, bábjáték-előadásra. Egyáltalában: ha a kerületi előljáróról van szó, mindenkinek fölcsillan a szeme. A mérnöki hivatal villámgyorsan intéz el minden kérést, panaszt. Kálmán Miklós mondja, a Párisi-utcából, hogy ez év augusztusában felterjesztett egy kérést az előljárási mérnöki hivatalához, délelőtt 11 órára nyújtotta be kérvényét és 12 órára kezében volt a véghatározat.

Itt valóban kikapcsolták a bürokráciát.

Kardos Mihálynak, a Váci-utca 40-ből azonban van egy megjegyzni-valója:

— Minden kerületnek van úgynevezett Kis-Szeretothona, ahol ellátásba veszik a kerület idős nincstelenjeit. Egyedül a IV. kerületnek nincs ilyen otthona, valamennyien kérjük az illetékeseket, hogy intézkedjenek ebben az ügyben. S még valami: bölcsődéje sincs a IV. kerületnek, szemben az összes többi kerülettel!

Kivételesen nem kerületi lakót, hanem a 7-es busz sofőrjét, Dávid Vilmost szolgáltatom meg elsőnek, aki mindennap átbogoz ezen a szakaszon.

— Ha az Irányi-utcánál szekeremőgé kerülök, ami bizony minden nap megtörténik velem, akkor lépésben dőcögöghetek utána a Fővámtérig s ez az út kerekem öt percet vesz igénybe, egész menetidőm egyharmadát. Visszafelé az ugyancsak keskeny Veress Pálné-utcán jövök, ahol megint nincs lehetőség előzésre. Okosabb volna, ha a Belgrádrakparton jöhetnék végig s az Erzsébet-hídnál vágnék ki a Duna-utcán át a Kossuth Lajos-utcába.

Öt-hat perccel rövidülne meg a menetidő!

A Bástya-utca 8. egyik lakójának, I. N.-nek legnagyobb panaszát viszont az, hogy negyed hétkor már nem tud aludni, mert

személgépjűző traktorok dübörögnek végig a keskeny utcákban,

még az ablakok is beléregenek. A Váci-utca 72-ből dr. L. J.-né pedig azt nehezményezi, hogy a Pintér-utca sarkán lévő baromfikereskedő olykor egész délelőttre eltorlaszolja ládáival a járdát.

AKI SZIVÉN VISELI
A KERÜLET SORSÁT

ÚJ ÉLET

A ROMOK HELYÉN

Valóban: a Vár-negyed után a IV. kerületnek pusztult el legtöbb háza, lakása és üzlethelyisége. Mégis, ami néhány esztendő alatt történt itt újjáépítésben s a kerület vérkeringésének megindításában: valóban egyedülálló.

44 szörnyű romház meredt még az elmúlt esztendőben az utcára, leszakadással fenyegetve, 24-et ebből teljesen lebontottak, 8-nak a bontása most folyik s a IV. kerületben ma már nincs olyan lakott ház, melynek tetőzete ne volna teljesen romokban. S a karbantartási munkálatok még így is lankadatlanul folynak. Az új városrendezési terv a Belvárost nem érinti lényeges vonatkozásokban, több gondot fordít a perifériákra, de

a kerület mégis alakul, változik.

A Régiposta-utca kiszélesedett, a Szervita-tér megnagyobbítási munkálatok

kálatai rövidesen megkezdődnek eltűnnek a Kálvin-tér romházai... Az 1938-as népszámlálás 26.608 belvárosi lakost jelentett, 1945-ben 19.347-en éltek az üszkös romok között s az újjáéledő Belvárosnak ma már ismét 25.763 lakója van.

Ez a Belváros, persze, semmiképpen nem hasonlít a régi-régi Belvárosra, az utcákon nem gyűl lépten-nyomon halomba a nép, hóg megbámuljon egy-egy korzózó vezetése. Nem ácsorog ékszerüzletek előtt, rányomva orrát a hűdeg üvegre és szívdobogva lesve hogy

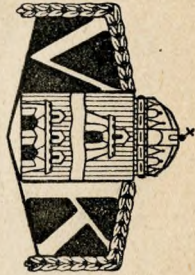
odabent mint dob ezreket mellényzsebéből a pultra egy-egy butonért vagy szikrázó álomgyűrűért valamilyen leereszkedő vendég,

aki egzotikumot jött keresni erre-felé s kinél Hortobágy, Váci-utca igazán egyre ment.

Ennek a Belvárosnak a lakói azért dolgoznak, hogy végül kiegyenlítődjenek a nagy ellentétek, feny gyuljon minden utca fölé, s Potemkin-falu és Potemkin-kirakatok helyett „aranyfedezet” is legyen a csillogás mögött. Akkor lesz majd valójában ez a kerület dobogó „szíve” a fővárosnak.

*

Az V. kerület életéről csütörtökön közlünk riportot.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Halász Péter

Cím: IV. ker. a kétarcú városnegyed,

ahol már legyőzték a bürokráciát

Forrás:

Esti Szó 1948 okt. 28

v. fiz.) (Oldal)

Helyszám

Személy

Oszályozás

725.091

1948.

Székesfehérvári házinyomda 1926 — 8891